

ponujeno vodo izpod ledenika. Pa še to ni prav enostavno; predstavljamo si, da eni izmed mnogih poti, ki drenirajo ledenik, uspe. Ker je dovolj prevodna, lahko odvede več vode, tlak na njenem ustju pade, kar omogoči, da zajame več vode iz ledenika. Tudi ledenik je ene vrste vodonosnik, v tem primeru v stiku z nastajajočim kraškim. Tja, kjer je kraški najbolj učinkovit, se bo usmeril tudi tok v ledeniku. Skratka, najbolj uspela pot ne le, da najhitreje raste sama

Zombi po povratku iz P4, avgust 2018 (foto: Franci Gabrovšek).

Špela Borko

PREGLAD DEJAVNOSTI V KANINSKIH GLOBINAH

Brezno Rumenege maka (P4) je še vedno (in vedno bolj) aktualna jama našega društva. Od zadnjega prispevka je v svoje globine zvalil (in njih duše ugrabil) kar nekaj novih perspektivnih Članov. Prebudilo se je tudi Renejevo brezno in vsi z nestrpnostjo pričakujemo spojitve v Sistem JOZL. V nadaljevanju povzemam odkritja, rumeni tisk, najnovejši načrt in vse ostale drobtinice zadnjega leta.

Januar do julij 2018 – Neznana zarota nam je v začetku leta 2018 poslala obilje vikend padavin. Zato smo se v jamo vrnili šele na poletnem taboru. Kljub temu smo v slabe pol leta Kaninske globine obiskali kar enajstkrat.

Kaninski tabor 2018

28. do 30. julij 2018 – Anže, Bor in Diba so do bivaka Stella napeljali telefonsko žico, nato pa šli na skrajni južni konec jame, ki se nadaljuje v smeri Velba (Last Minute) in jamo približali Velbu za novih 50 m. Bojda se je kabel v povprečju zapletel vsake 2 m, kar je pri 1 km dolžine kar veliko zapletov. A je vseeno odlično povlečen, le Anžetovo smrčanje je rahlo oviralo komunikacijo.

zase, ampak si vzame tudi vse več toka, kar njeno rast še pospeši. Posledično bi lahko to pomenilo, da se v taki poti dolgo vzdržuje tok pod tlakom, v katerem brezna in rovi rastejo po celem obodu. Ko se to konča, pa se brezna preoblikujejo z vrezovanjem v bok, horizontalnejši rovi pa v dno; vse skupaj raste podobno kot kanjoni na površju. Še to, povečan specifični odtok v neko točko na površju lahko povzroči, da voda pod ledenim pokrovom na tisti točki in v njeni okolici učinkoviteje odnaša skalno površje, pri čemer bi lahko nastajale globeli, ki jih na podih ni malo.

Zakaj so fosilni rovi v P4 in še kje na debelo obloženi z blatom?

Strogo gledano to ni blato, ampak jamski sediment. In kjerkoli je ta porazdeljen po celem obodu rova, kaže na to, da je voda takrat zalivala celoten profil rova. In ta je morala teči dovolj počasi, da se je usedalo tudi najfinejše blato.

Obstaja še cel kup vprašanj, kot to, zakaj so v P4 in še kje veliki prostori v veliki globini, če je pa voda najbolj agresivna na vrhu, ter kaj predstavlja zalita cona na dnu Reneja. O tem in še o čem pa kdaj drugič, če me le spravijo nazaj v temo.

29. do 30. julij 2018 – V nedeljo jim je sledila fotografska ekipa (Matija, Lojze, Beki, Uroš), ki je to pot jamo poslikala do bivaka Huston (-650). Fotograf je tam prišel do poznanega zaključka – »peštiranje je jebeno delo in njega noben ne bo jebal«, zato so spodnje dele preskočili.

29. julij 2018 – Lanko, Gilly in Vid so se šli ogrevat do -520 in vmes preopremili poškodovane vrvi.

30. julij do 1. avgust 2018 – Lanko, Gilly in Jure so zamenjali prvo globinsko ekipo. Širili so podor tik pod šotorom v Stelli in se priširili 33 m globlje, kjer so pustili odprto nadaljevanje. Gilly je na poti ven odvrгла svoj rack (čudna jenkijevska naprava za spuščanje po vrvi). Ni ji bilo vseč pomanjkanje dvojnih pritrdišč (tudi meni ni).

1. do 3. avgust 2018 – Proti dnu se je odpravila medgeneracijska zasedba (od minimuma, preko mediane, do maksimuma): Klemen, Vid, Špela, Diba in Franček. Spustili smo se v brezence, nad katerim se je ustavila prejšnja ekipa in našli peščen fosilni meandrič s prepihom. Nekaj 10 m in ožina. Po minimalni modifikaciji smo zdvijali

naprej po meandru in se vzpeli v temo. Nov fosilni rov, dimenzije Kaninske, smer 130. Na skrajni južni točki pa seveda podor. Priplezali smo skoraj do vrha podora, ki kaže znake recentnih rušenj (obtolčene skale, sicer prekrite s plastjo mivke). Na poti nazaj smo se malce izgubljali med balvani in nepričakovano odkrili prostorno brezno pod podorom. Iz globin smo slišali vodo. Mladiča sta na poti ven reševala strgane stopne zanke in ugasle luči (po tednu zafrkavanja Američanov, ki ne grejo v jamo brez vsaj treh virov luči/osebo, sta ostala z 0,45 luči/osebo).

3. avgust 2018 – Gilly, Lojze in Matija so prišli globinski ekipi naproti, po poti pa pregledali in odpisali podor v Črni lukni (-650).

17. do 19. avgust 2018 – V jami so se zabavali Flis, Klemen, Vid in Lojze. Med drugim so s kladivom popravili nedelujoči gorilnik, jedli hrenovke in si v brezna metali ogromne skale. Nekje med Secundusom, Infinitumom in Povezavo smrti so pregledali kopico lukenj, nato pa se zarili v Povezavo smrti. Ignorirali so prekrizano lobanjo in se zatlačili v ožino, jo prekopali in prišli v aktiven meander. Po njem so se spustili do najgloblje točke jame, -1054 m, kjer so obstali nad novim brezencem. Podvig, vreden aplavza, čeravno bodo morali kak žganček nameniti tudi merjenju jame, ne le kopanju.

14. do 16. september 2018 – Jeseni smo poskrbeli za interdisciplinarnost odprave in v jamo poleg Matica, Jureta in Špele vzeli še plezalski duo Pinti (Gašper Pintar) & Dave (David Debeljak). Akcijo je zaznamovalo pozabljanje, izgubljanje in semilegalno izposojanje opreme, o katerem bomo za vedno molčali. Razopremili smo Pneumonio, Jure si je izpahnil ramo, Pinti pa med popravljanjem tende padel na šotor. Friko team je raziskal in preplezal podor nad Puško v med, a nista našla nič obetajočega. Pod Puško pa nas je novo brezno popeljalo do precej neubogljivega kolektorja, Jozlovega povratnika. Teče namreč v napačno smer, proti severu. Prepah tako močan, da mi je odpihnilo še neopisano vrsto skakača s prsta. Ob povratku sem v tolmunih našla mitsko peštirovsko žival: jamske postrance.

25. do 30. december 2018 – Za praznike smo imeli v Kaninskih jamah najštevilčnejšo ekipo do sedaj. Vzoredno smo jamarili kar v dveh tisočmetrcih: v Renejevem breznu in P4. Akcija je bila super uspešna. 13 ljudi hkrati je šest dni jamarilo brez ene zagate, pozabili smo le eno maslo, en majzl in en čoln.

Predakcija je potekala v nedeljo, 23. 12. Uroš, Beki, Matija, Lojze, Aja, Matic, Mršek, Roli, Bowie (pes nosač), Lanko in Špela smo nesli prvo rundo opreme na zvezni bivač. Pri

Skalarju smo srečali ekipo zveznikov, ki nam je prijazno pomagala s tovorjenjem.

V torek, 25. 12., smo šli zares. Z žičnico smo se odpravili do D postaje, nato pa peš do zveznega bivaka na Kaninskih podih. Še isti popoldan smo vstopili v obe jami.

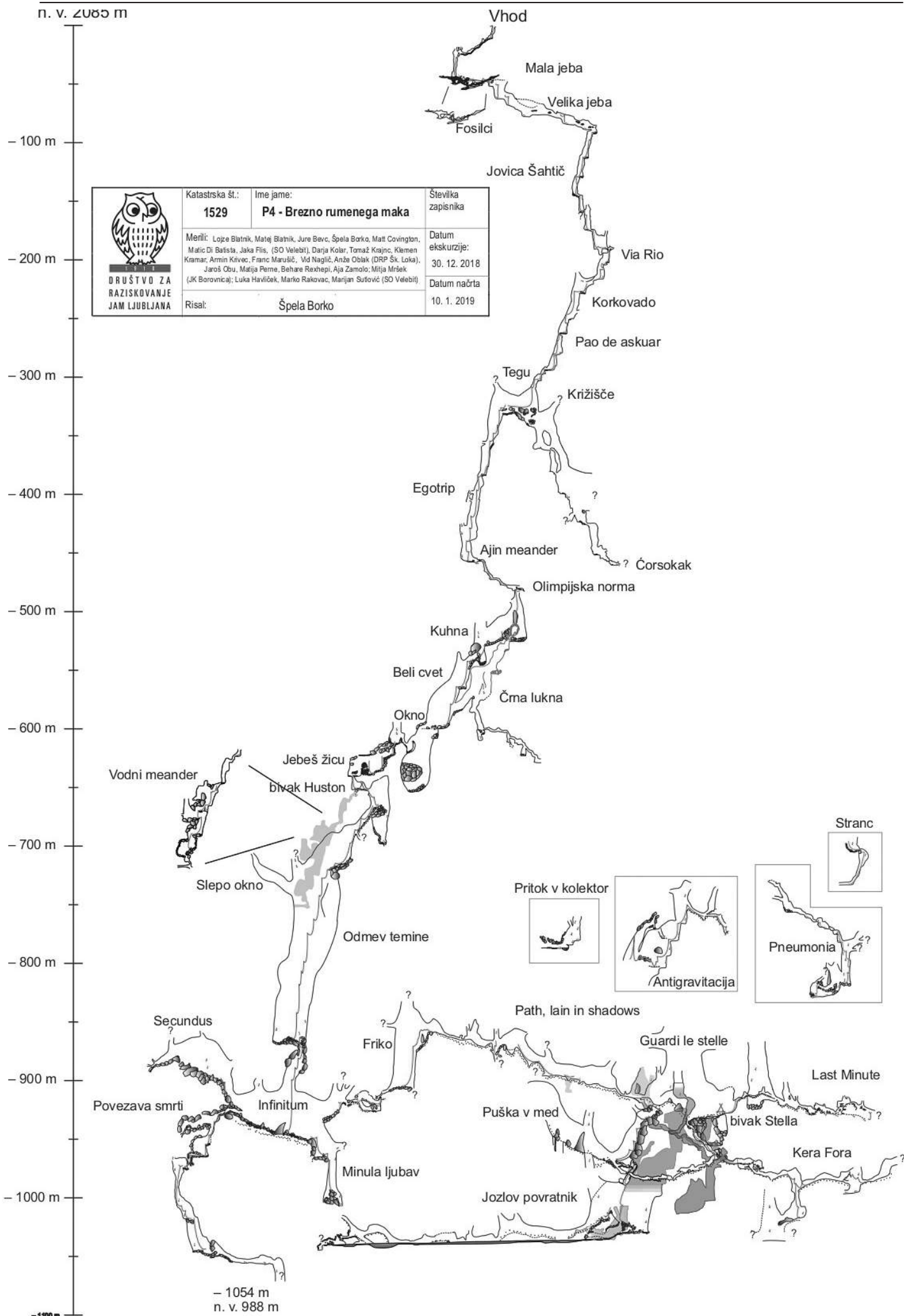
V Renejevo brezno so šli Marko, Klemen, Filip in Matija. Podali so se do Gabrčka (-700), naslednji dan pa do dna jame. Po poti jih je ujel in odrešil izgubljanja še Matej. Med prehranskimi obredi so pogrešali maslo. Ostale ekipe smo ga imele obilo, obstaja možnost, da tudi njihovega.

V P4 smo šli kar v dveh ekipah: na bivač Stella (-950) smo se odkotalili Mršek, Jure, Diba in jaz, na Huston (-650) pa Vid, Luka in Lojze. Vsak obložen z vsaj po dvema transportkama smo se do dna jame prekladali dva do trikrat dlje kot običajno. Že kmalu po vstopu v jamo smo ugotovili, da je čoln ostal na zveznem bivaku. Zakleli smo in hitro odločili: »jebeš čoln, bo že nizka voda«. Po poti smo preopremljali in razopremljali zaključene vprašaje in tako pridobili še dodatne metre vrvi.

V sredo je Huston ekipa, okrepljena z zamudnikom Garminom, postavila nov, zasilni bivač v Infinitumu (-950), da jim ne bi bilo treba vsak dan žimariti na Huston. Začeli so s kopanjem proti Reneju, a jim je prepah močno zagodel – zunaj je bila namreč inverzija in zimski prepah se še ni vzpostavil. Nasprotno, če že je kaj pihalo, je pihalo malo sem, malo tja, o močnem kaninskem prepahu pa ni bilo ne duha ne sluha. Šele zadnje dni odprave smo začutili pravi obraz kaninskega vetra. Zvečer so se preko brezžičnega telefona prvič slišali z Rene ekipo. Ekipi P4 pa sta uspešno komunicirali preko voxa. Pogrešili so majzl. Dostava z južnega bivaka je sledila v prihodnjih dneh. Ni kaj, pogovor z drugimi ekipami močno pripomore k morali in organiziranosti akcije. Stellovci smo napadli plezarijo na JZ, kjer smo imeli namen priti mimo podora do nadaljevanja fosilnih galerij proti jugu. Hkrati smo raziskovali kolektor, ki teče proti SZ. Na srečo je voda tako upadla, da pozabljenega čolna nismo pogrešali. Prvi vzpon se je ponovno končal v podoru, nadaljevanje po kolektorju pa pri prvem visečem sifonu.

V četrtek in petek sta ekipi Rene in Huston delali na povezavi. Uspelo jim je slišati razbijanje s kladivom iz druge jame in začeli so s kopanjem in plezanjem proti tovarišem. Prepah jim še vedno ni pomagal. So pa močno napredovali v zvočnem kontaktu, čeprav se še niso mogli pogovarjati iz ene jame v drugo brez telefona. Stellovci smo po kolektorju nadaljevali nazaj proti SZ vse do Infinituma, kjer nas je ustavil podor. Z malce truda bomo

n. v. 2085 m

lahko sledili vodi še naprej. Nadvse zanimivo bo videti sotočje vseh vod, ki se stekajo proti istemu cilju nekje pod velikim podorom Infinituma. Drugi del Stellovcev, sijajni plezalni duo Mršek & Diba pa je splezal 70 m kamina in po nekaj čudnih in nerazložljivih (pre)opremljanjih dosegel točno to, kar smo iskali. Nadaljevanje fosilnih galerij, smer Mala Boka, preprih soliden (ko se je vklopil).

V soboto je Rene ekipa krenila proti površju, prav tako polovica Huston ekipe. Luka in Vid sta ostala v Infinitumu in vložila vse moči v povezavo. Našla sta kopico novih odcefov, a nobenega znaka, da sta se prebila v Reneja. Čeprav sta mu dihala za ovratnik, sta morala zvečer priznati, da bo fizična povezava počakala naslednje akcije. Stellovci smo nadaljevali delo v galeriji. Spustili smo se v aktivno brezno, ki jo preseka, a mu nismo prišli do dna. Je možno, da smo prešli mejo, kjer se vode končno stekajo na jug? Še par prečk v galeriji in ustavili smo se pred 10 m stopnjo navzgor. Odprto nadaljevanje, ki čaka na nas.

V nedeljo smo se Stellovci in preostali del Hustonovcev odpravili soncu naproti. Na Hustonu nas je presenetil Matej, ki mu Rene ni bil dovolj in nam je prišel pomagat tovoriti opremo. Še par brezen višje sta nas enako razveselila Cyril in Jaroš. V prepisno noč smo pogledali nekaj po 20-ti uri. Na zveznem bivaku smo se vse tri ekipe ponovno združile in sledila je noč pripovedovanja in veseljačenja. Medtem je alpi trio v sestavi Andrej, Domagoj in Darja preživljal mrzlo noč v snežni luknji. V ponedeljek, na silvestrovo, so poslali odposlanca in po hitrem postopku smo poškodovano koleno spravili do jeseniške bolnišnice, kjer je dobilo 10 šivov. Poklon ekipi za razsodnost in vzdržljivost. Nato smo znosili robo do kočice Petra Skalarja, kjer se nam je pridružila še kopica površincev, da skupaj proslavimo uspešno akcijo in prehod v novo leto.

Vid Naglič

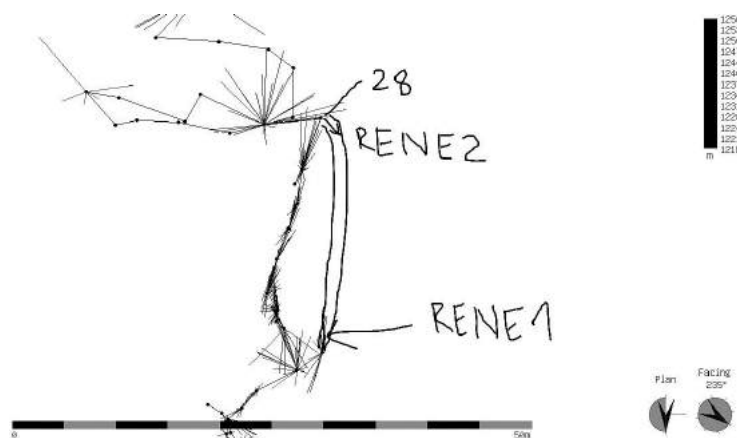
JAMARJENJE PO ŠPANJI

Baje so Erasmus izmenjave trenutno »in«, pa sem šel tudi sam. Odpisal sem še zadnji izpit, spakiral nahrbtnik in odšel na letalo za Bilbao. Ker imamo s starši drugačno definicijo za »kmalu«, je jamarska oprema po pošti prispela šele po mesecu in pol in začetek sem preživel študentsko. Nato pa sem se, ker imam jame rad, kmalu po prihodu pridružil lokalni jamarski sekciji – Grupo Espeleo Gaes Bilbao. Na prvem četrtkovem sestanku sem ugotovil, da je

Jamarili smo: Luka Havliček, Marko Rakovac (SO Velebit), Filip Šarc (Speleološki klub Ozren Lukič, Zagreb), Mitja Mršek (JK Borovnica), Klemen Kramar, Vid Naglič, Matic Di Batista, Lojze Blatnik, Matej Blatnik, Matija Perne, Tomaž Krajnc, Jure Bevc, Špela Borko, Cyril Mayaud, Jaroš Obu (Društvo za raziskovanje jam Ljubljana). Površinska ekipa: David Škufca, Andrej Drevenšek, Ester Premate, Nataša Sivec, Matevž Hreščak, Tjaša Vezovnik, Uroš Kunaver, Domagoj Korais, Darja Kolar (DZRJL).

Na dan pisanja prispevka je P4 dolg 4740 m in globok 1054 m. Sneg nam je zasul načrte v bližnji prihodnosti, a ni vrag, da ne gremo, takoj ko bo mogoče.

Iskrena zahvala gre Sončnemu Kaninu, ki nam vedno priskoči na pomoč s transportom. Brez njih bi bilo raziskovanje Kanina dosti težje! Hkrati nam prijazni nasmehi in spodbude žičničarjev vedno polepšajo dan in dajo vedeti, da je Kanin naš skupni biser. Hvala tokratnemu sponzorju Diba s.p., ki je poskrbel za dodatne stroške hrane in opreme. In pa seveda Davidu Škufci, ki je pričaral najboljšo silvestrsko večerjo – naj ti bo kotel še naprej naklonjen ;).

Skica slušne povezave P4 z Renejevimi breznom, prosto po Vidu. Meritve pridejo naknadno (avtor: Vid Naglič).

društvo dokaj majhno in da 1/5 jamarsko aktivnih članov govori pogojno angleško. Med hvalečenjem z uspehi s Kanina in obračanjem 3D modelov sem mogoče pozabil omeniti, da sem se z jamarstvom začel ukvarjati šele pred kratkim. Pa še Slovenijo tako ali tako vsi poznajo kot zibelko raziskovanja.

Nekaj »libre«, »piedra«, »moscheton« in »cuerda« kasneje in že smo se družili praktično vsak vikend.